

Teadlased tahavad haridusellu selgust

Õppiv Eesti soovib miinimumpalga suurusi stipendiume

VICTORIA PARMAS

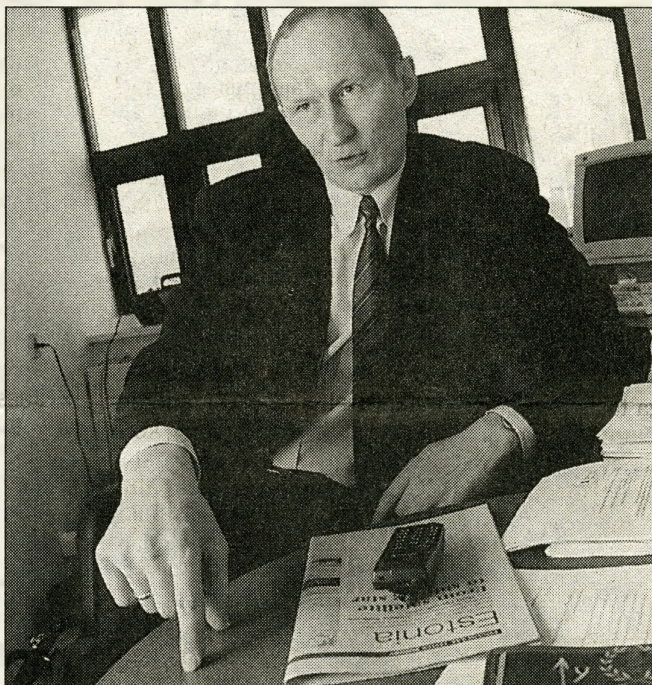
Akadeemikud on koostanud esimese põhjaliku hariduse käsituse Eestis ning tahavad seda muuta poliitilistest tõmbetuultest sõltumatuks.

Presidendi akadeemilise nõukogu liikme Jaak Aaviksoo sõnul on dokumendi Õppiv Eesti ülesanne tähtsustada haridus. "Eestil tuleks koostada hariduse Valge Raamat, et poleks sõltuvust poliitilistest tõmbetuultest ning areng oleks pidev," viitas ta haridusministrite kiirele vahetumisele.

Presidendi akadeemilise nõukogu liige Erast Parmasto näeb Õppiva Eesti väärtust selles, et dokumendi on välja töötanud teadlased, mitte poliitikud. "Riigikogul peaks olema võimalik kujundada seisukoht, kus kõigi parteide huvid langevad kokku," loosis Teaduste Akadeemia akadeemik Parmasto.

Parmasto hinnangul on dokument hea, sest seal on kirjas nii üldised põhimõtted kui ka konkreetsed eesmärgid ja nende täitmise tähtsused. Näitena tõi ta teadusnõukogu liikmete kava, mille kohaselt tuleks kõrgharidusega õpetaja miinimumpalk viia riigi keskmisele palgatasele aastaks 2000. "Kirja pole pandud niivõrd konkreetsed hariduse reformimise teed, kuivõrd on esitatud ülesanded ja nende täitmise tähtsused," lausub Parmasto.

Akadeemilise nõukogu seisukoha järgi tuleb hariduskulusid suurendada vähehaaval, kuid pidevalt. Teadlaste hinnangul peaksid reformi läbiviimiseks hariduskulutused üheksa aasta jooksul kasvama 5,3 protsendilt 7,3 protsendini sisemajanduse kogutoodangust. Ettepaneku kohaselt saaks haridus aastast praegusele 4 miljardile kroonile juurde 1,5 miljardit.

Õppiva Eesti ühe autori Jaak Aaviksoo arvates võiks olla veelgi rohkem hariduskontseptsioone, mille põhjal koostatakse hariduse Valge Raamat.

MARKO MUMM

Kahel esimesel aastal oleks kulutuste kasv 0,3 ja edaspidi 0,2 protsenti aastas. "Kui kulutusi tõsta korraga vähe, kuid teha seda pidevalt, siis on võimalik selleks ka raha leida," väitis Parmasto.

Kuigi Valget Raamatuga ei jõuta ilmselt sel aastal lõpule, võiks Aaviksoo sõnul haridusreformi rahastamine alata juba järgmisest aastast.

Õppiv Eesti on esimene dokument, mis lisaks õppelaenudele näeb ette korralikud stipendiumid. "Eduka õppivatele üliõpilastele ja keskkooliharidusega kutseõppuritele nähakse ette riiklikud õppestipendiumid vähemalt miinimumpalga mahuks," kirjutasid teadlased.

Tähtsaimale kohale paigutavad Õppiva Eesti koostajad praeguse hariduselu nõrgima lüli, kutseõpetuse. Selle reformimisse kavatakse

kaasata ka tööandjad. Samuti on pööratud tähelepanu venekeelsete koolide muutmisele.

Presidendi akadeemilise nõukogu koostatud dokumenti arutatakse esmalt Riigikogu saadikurühmade ümarlaual ning kultuurikomisjonis. Riigikogus arutatakse haridusküsimusi maikuuks. Lisaks akadeemilise nõukogu koostatud hariduskontseptsioonile valmistavad samalaadset dokumenti ette ka haridusministeerium ja Haridusfoorum.

"Hariduskontseptsioone võiks olla veelgi rohkem," leidis Aaviksoo, kelle väitel peaks see olema igal parteil, ametiühingul ja tööandjatel. "Haridus areneb vaid siis, kui kogu ühiskond on sellest huvitatud."

Kultuurikomisjoni juhi Talvi Märja sõnul peaks arutelude tulemuseks olema ühiskondlik kokkulepe, millist haridust Eesti vajab.